

Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR, v. v. i.

K tvorbě edice zpěvníku Václava Hanky staršího

Tereza Hejdová – Blanka Nedvědová

Mezioborové kolokvium Historický text a jeho interpretace: 12.–14. října 2022, Kozojedy

- příspěvek vznikl v rámci grantového projektu GA ČR:
Výstavba českých folklorních písňových textů z přelomu 18. a 19. století (č. 21-04973S)
- formální podoba zpěvníku
- problémy, se kterými bylo nutné se při sestavování edice vypořádat

AUTOR SBORNÍKU

- Václav Hanka starší
- hospodářství a hostinec v Hořiněvsi
- spolu s ženou „zpěvák lidových písní“ (Lexikon české lit.)

ULOŽENÍ

- součástí obsáhlejšího konvolutu uloženého v Národním muzeu

301

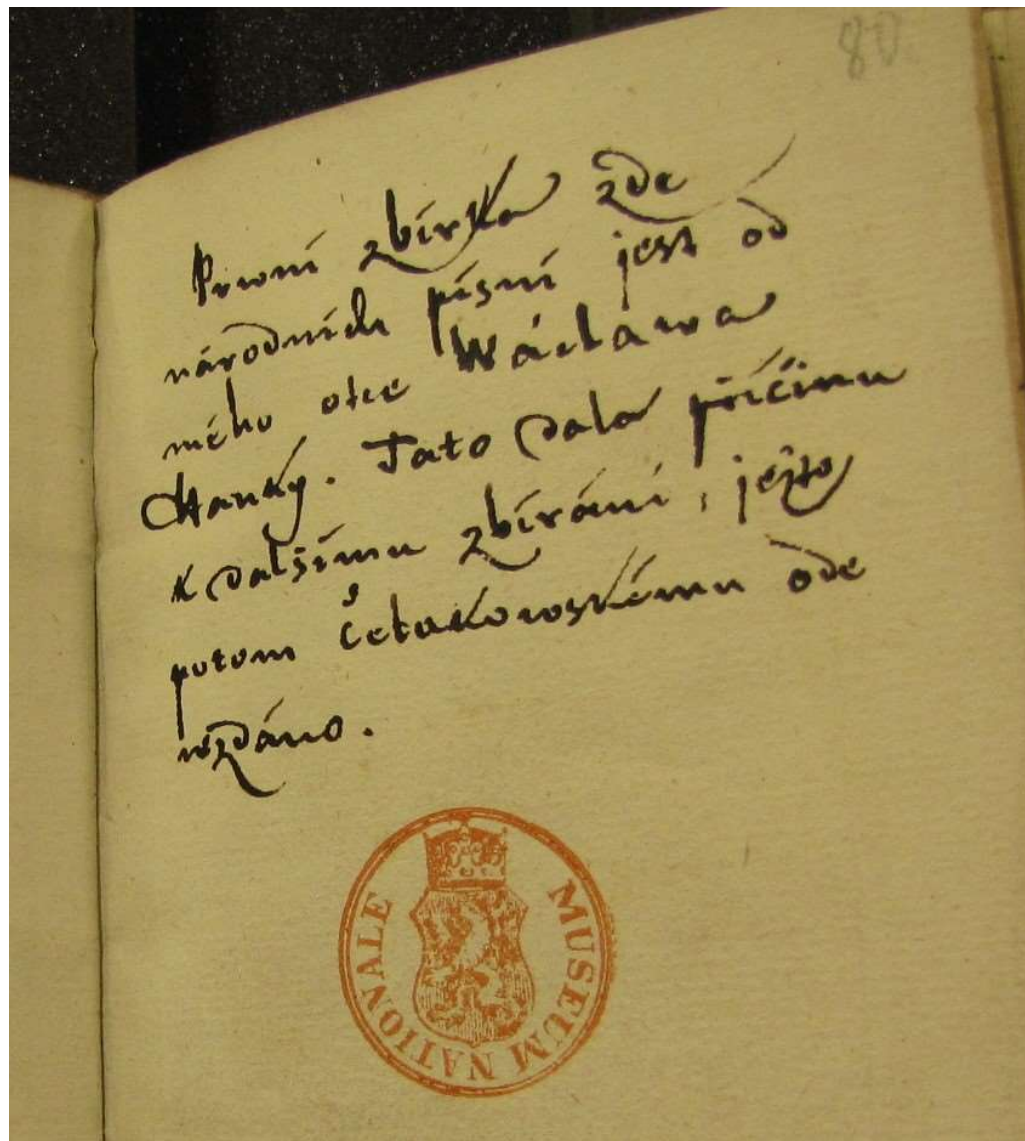
I H 16 (5 I 20)

ok. 1820. ll. 370. 11 × 16 cm.

V. Hanka. Sborník národních písní.

V desky se znakem J. Jiř. Purgstallera z 1591 svázána tu sbírka **Hankova otce**, odevzdaná Čelakovskému pro Slovánské národní písně, jejíž obsah vyčetl Č. Zíbrt, **Bibliografický přehled 20¹—1₁** (l. 1—107), **censurovaný text Hankových Dvanáctero písní I. II. i 2. vyd.** (l. 120—174) s dodatky k oběma sbírkám (l. 118—119, 175—212), **Slovenskie národné piesne**, přešlé v Šafaříkovy **Písně světské lidu slovenského v Uhřích** (l. 213—25'), **materiály a přepisy Hankovy české, slovánské i makaronské** (l. 228—316'), **Písně, skládané od Volnejch**, přepis to **Joz. Bláhy** z 20. ún. 1822, zaslaný asi Hankovi po vydání sborníku Vavákova t. r. (l. 317—40), a **drobné zlomky a přepisy** ze sbírek hlavně Hankových (l. 341—70).

Bartoš, F. M.: *Soupis rukopisů Národního musea v Praze*, Svazek I. Praha, Melantrich, 1926, s. 63

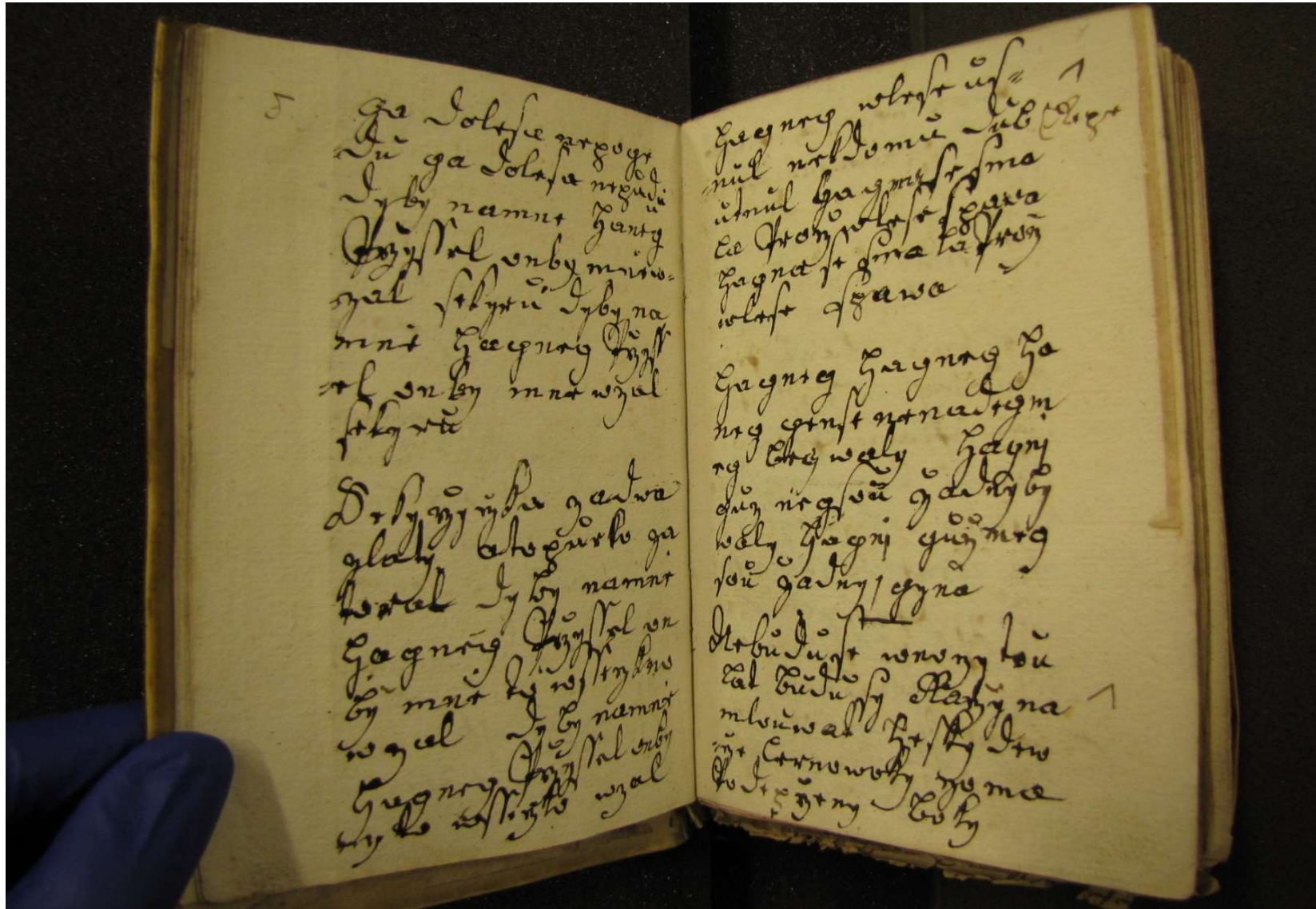
DATAČE

- vznik někdy mezi lety 1814–1820 (?)
- „Hanka získal již doma přirozené dispozice k oblibě lidových písní. Ještě před svým významným pobytem ve Vídni (1813-1814 BN) čerpal znalosti o nich kromě skrovně dostupné literatury ze sbírky lidových písní svého otce – jedné z nejstarších v Čechách – již minil později doplněnu o vlastní nové zápisy, publikovat.“ (Markl, s. 21)
- 28. ledna 1822 píše Čelakovský Kamarýtovi o Hankově sbírce lidových písní, kterou použil jako materiál pro svou sbírku *Slovanské lidové písně*

ZPĚVNÍK

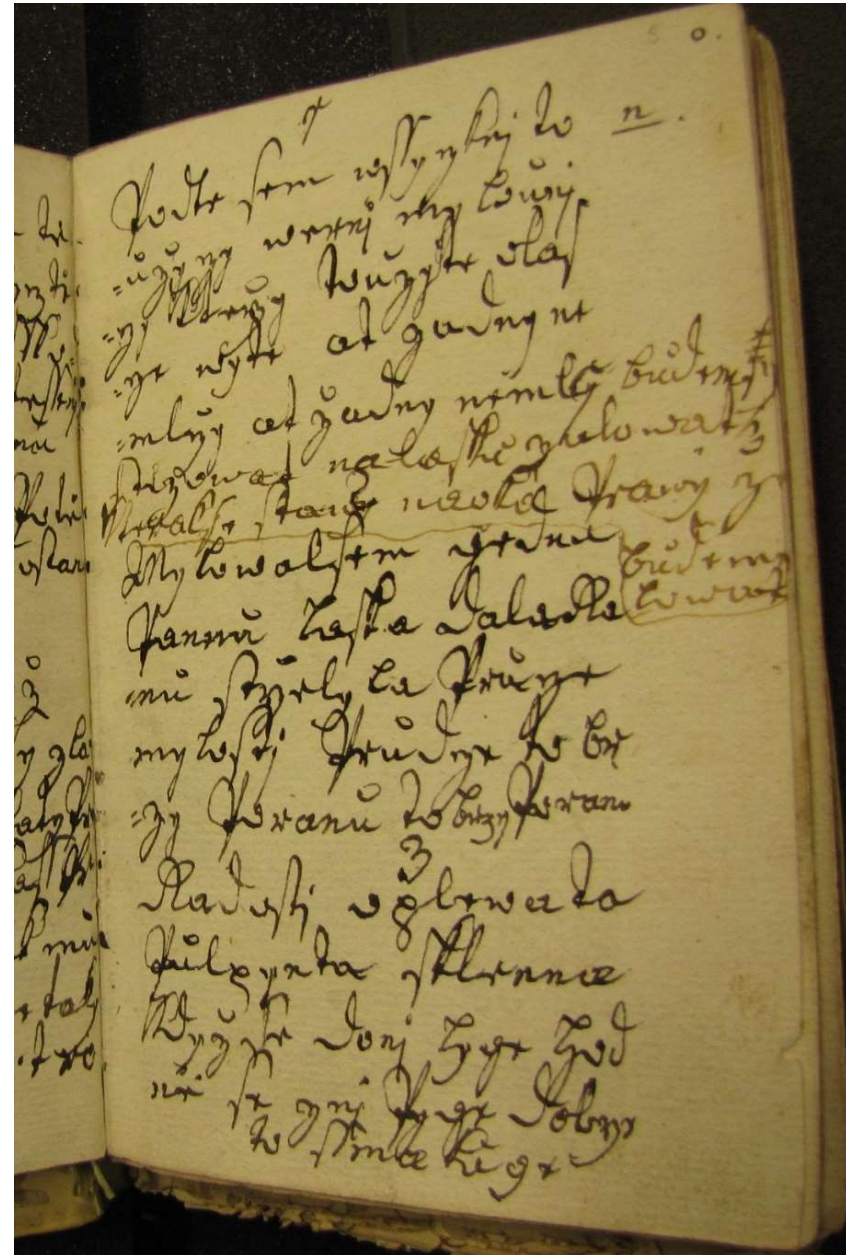
- záznam textů bez nápěvů
- 378 písní (dle našeho členění)
- nejčastěji texty o jedné strofě se 4 verši (maximálně je zapsáno v 1 strofě 19 veršů); nejdelší píseň má 12 strof o 4 verších

PÍSMO

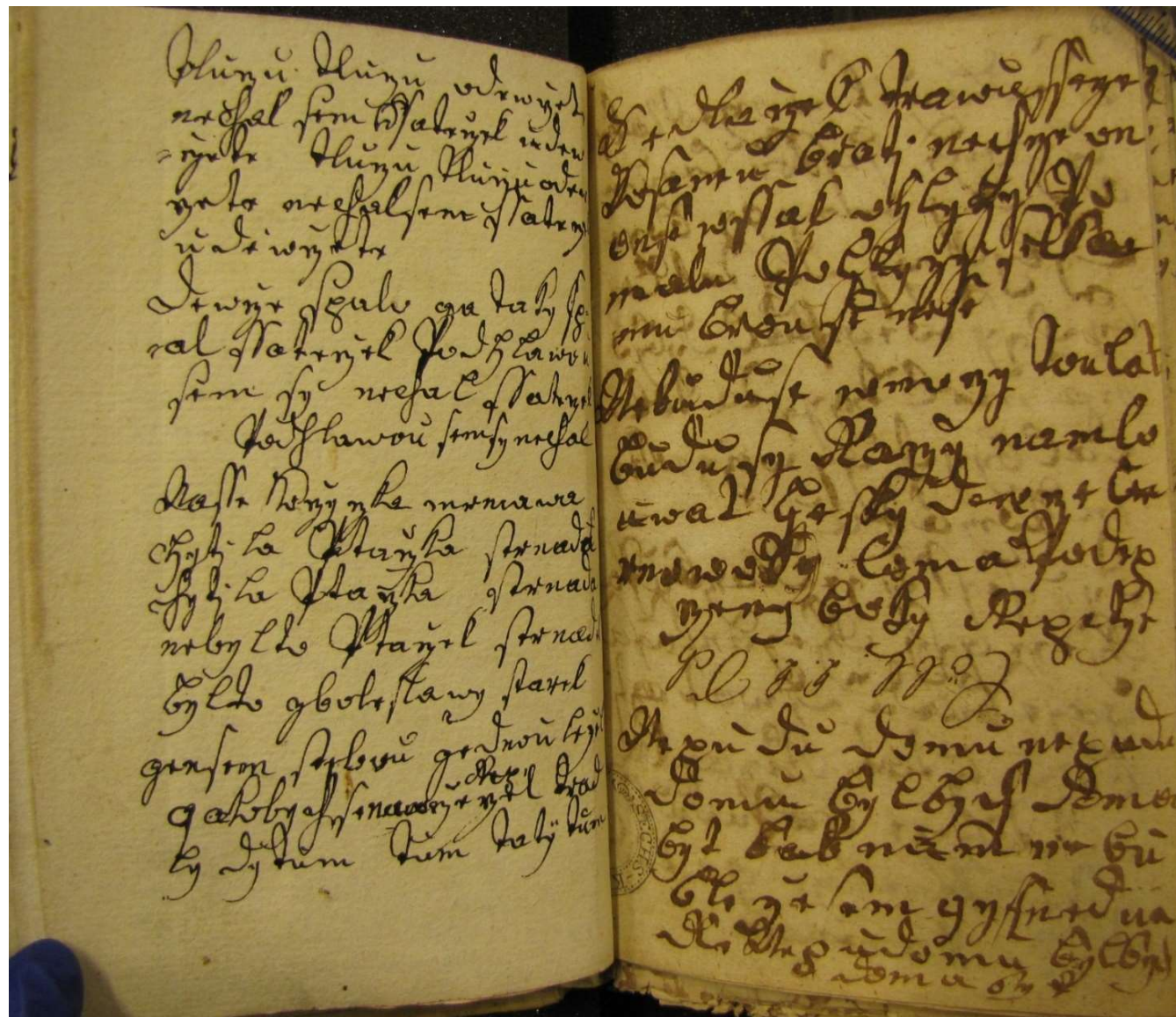

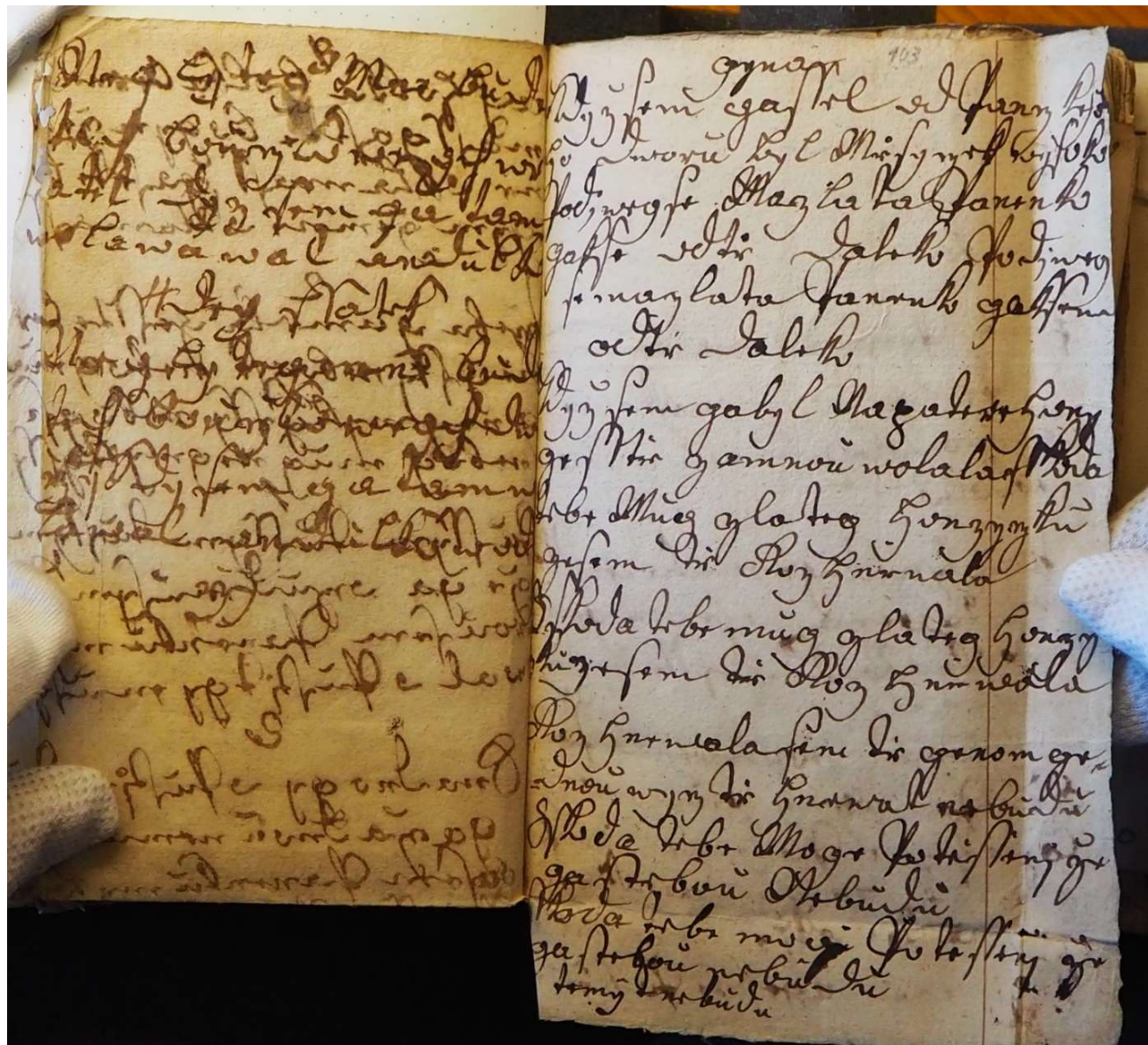
ZÁPIS OPOMENUTÉHO TEXTU

Proměna
vzhledu
rukopisu

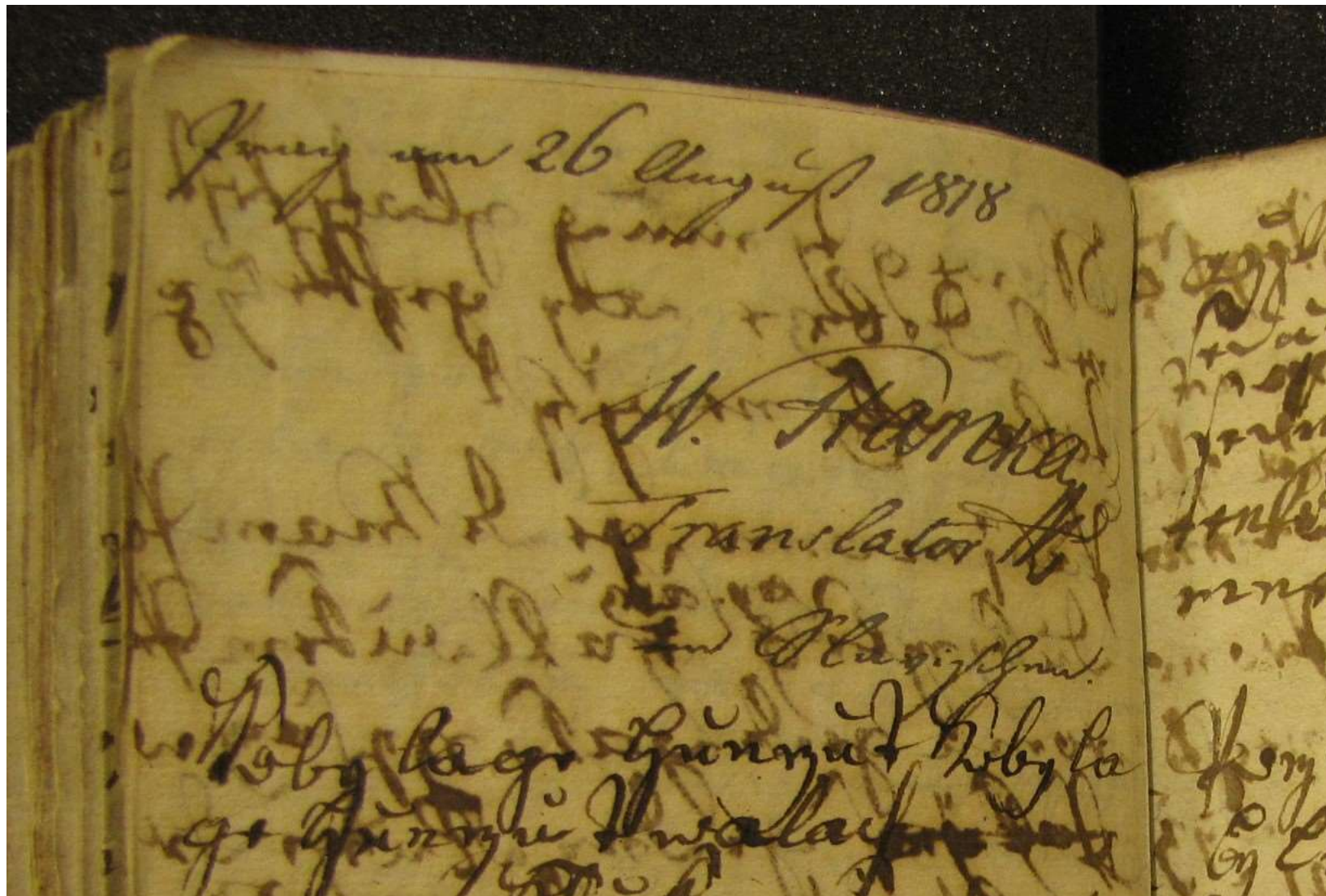

UŽITÝ PAPIR

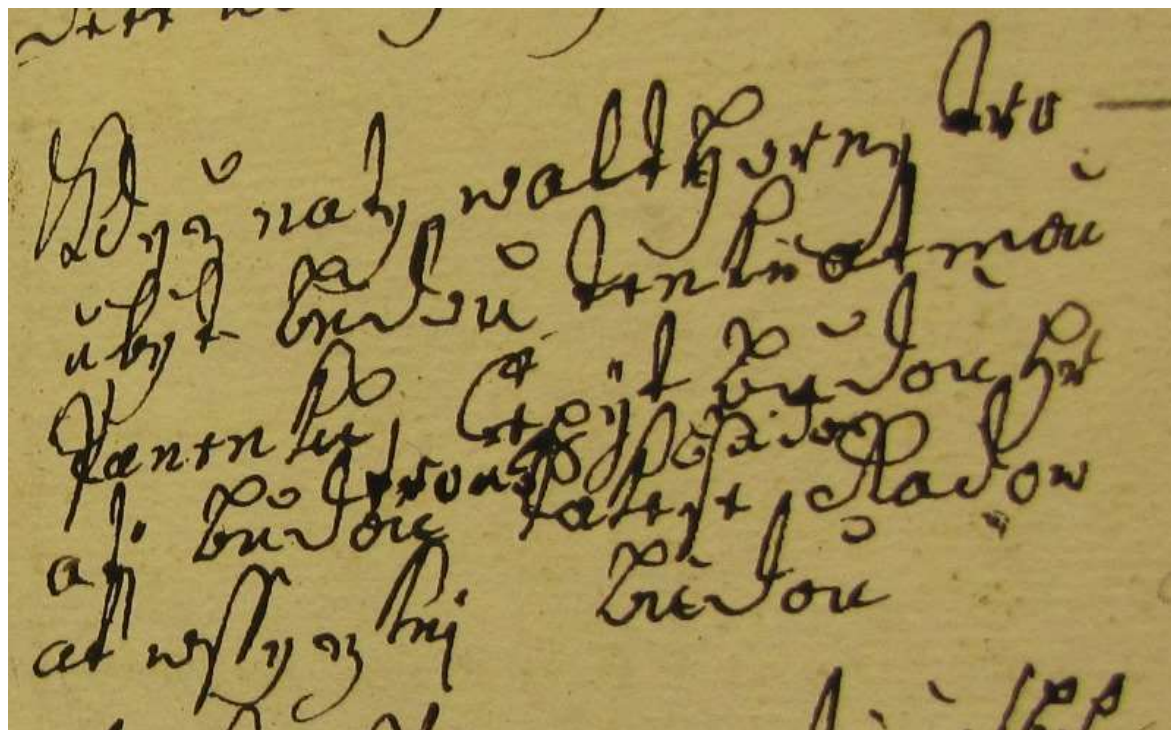

UŽITÝ PAPIR

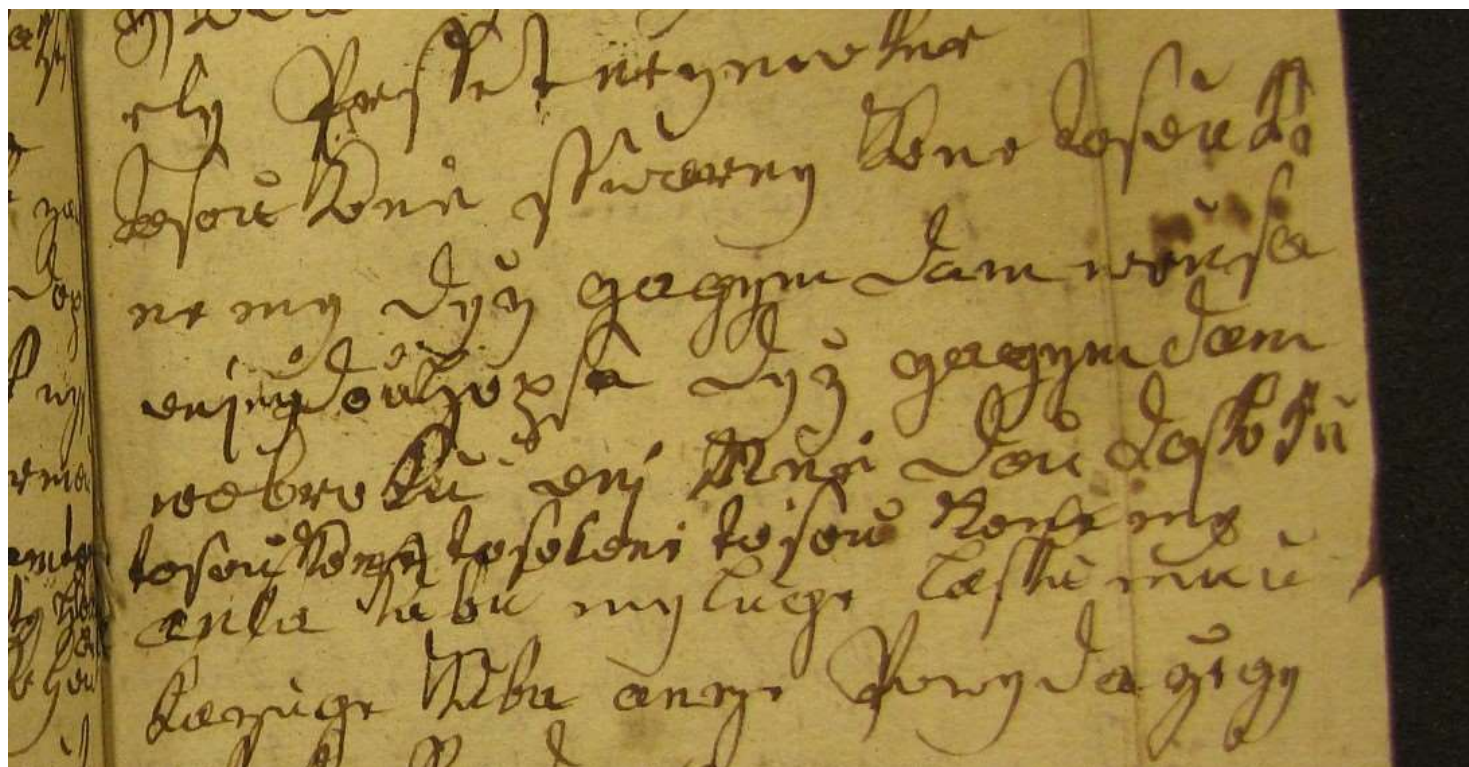

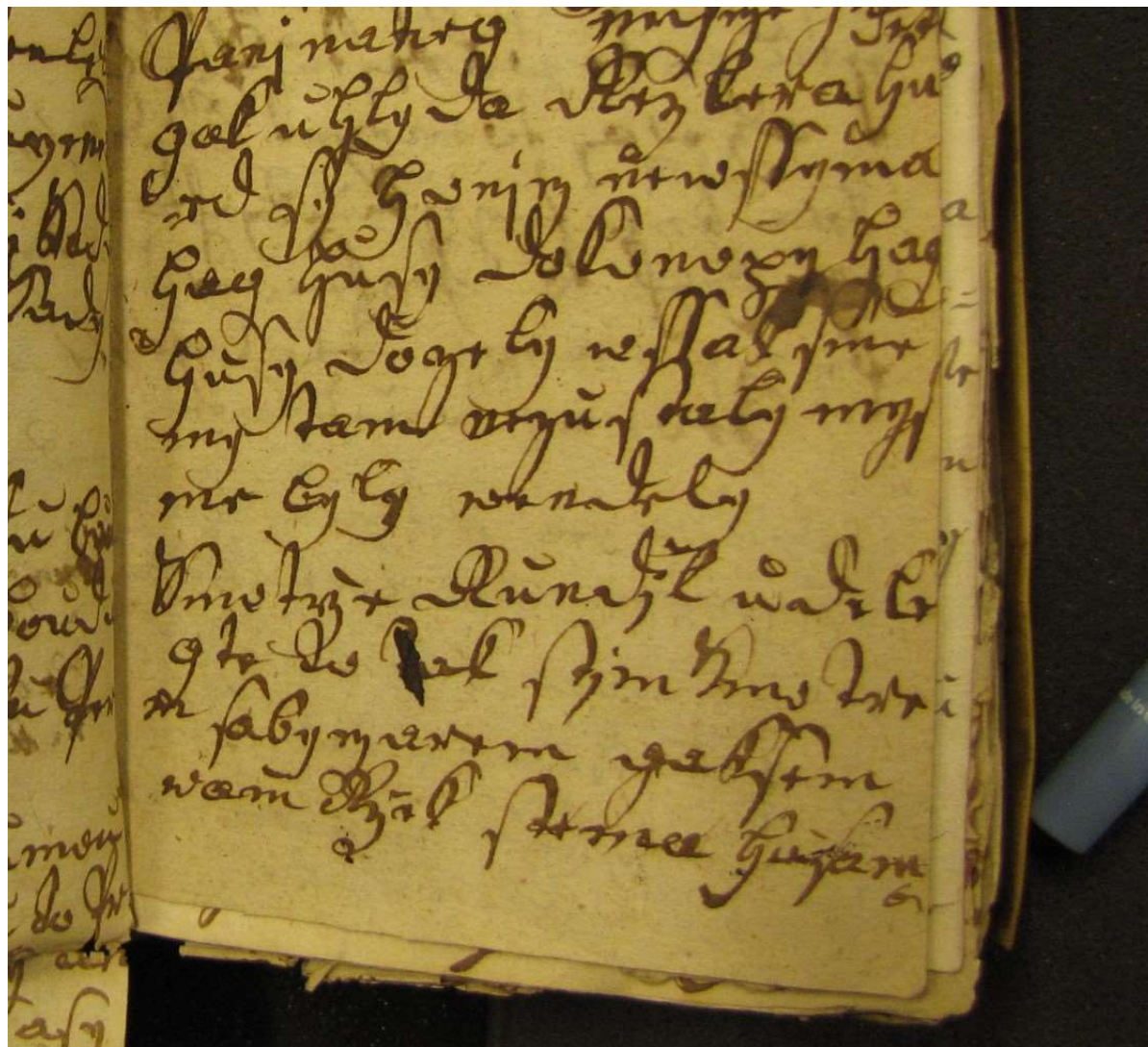
Práce s vertikálním prostorem

Práce s vertikálním prostorem

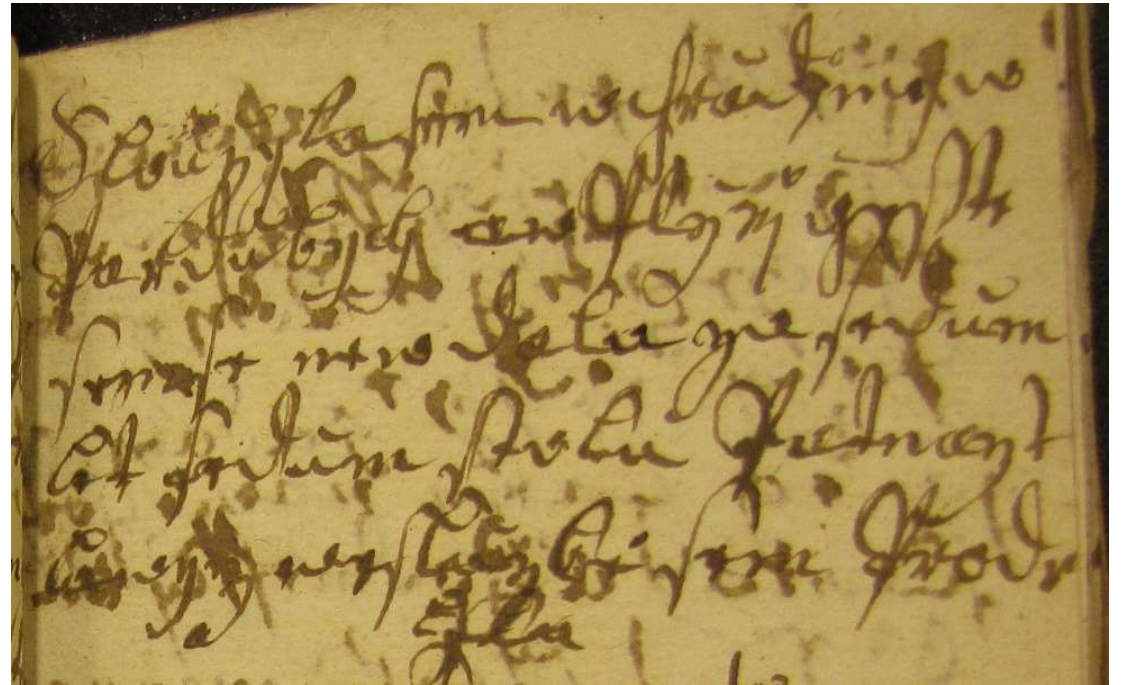
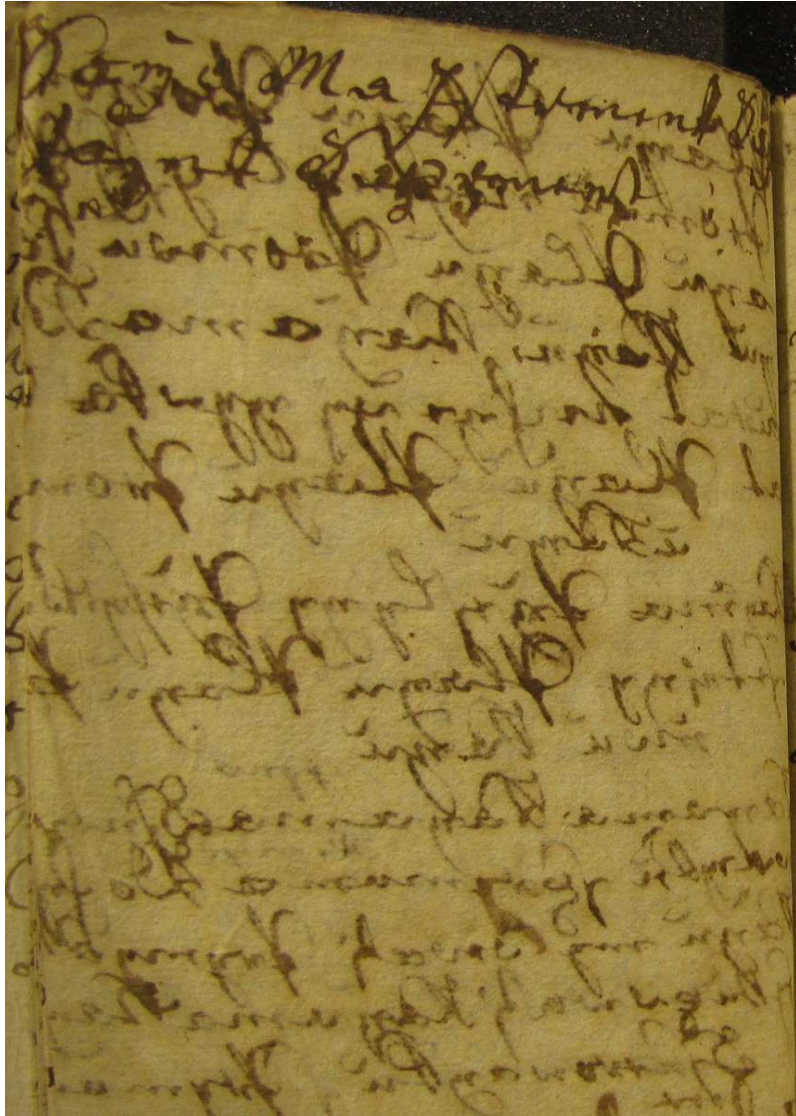

PŘÍPISKY

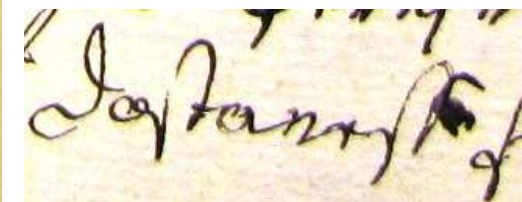
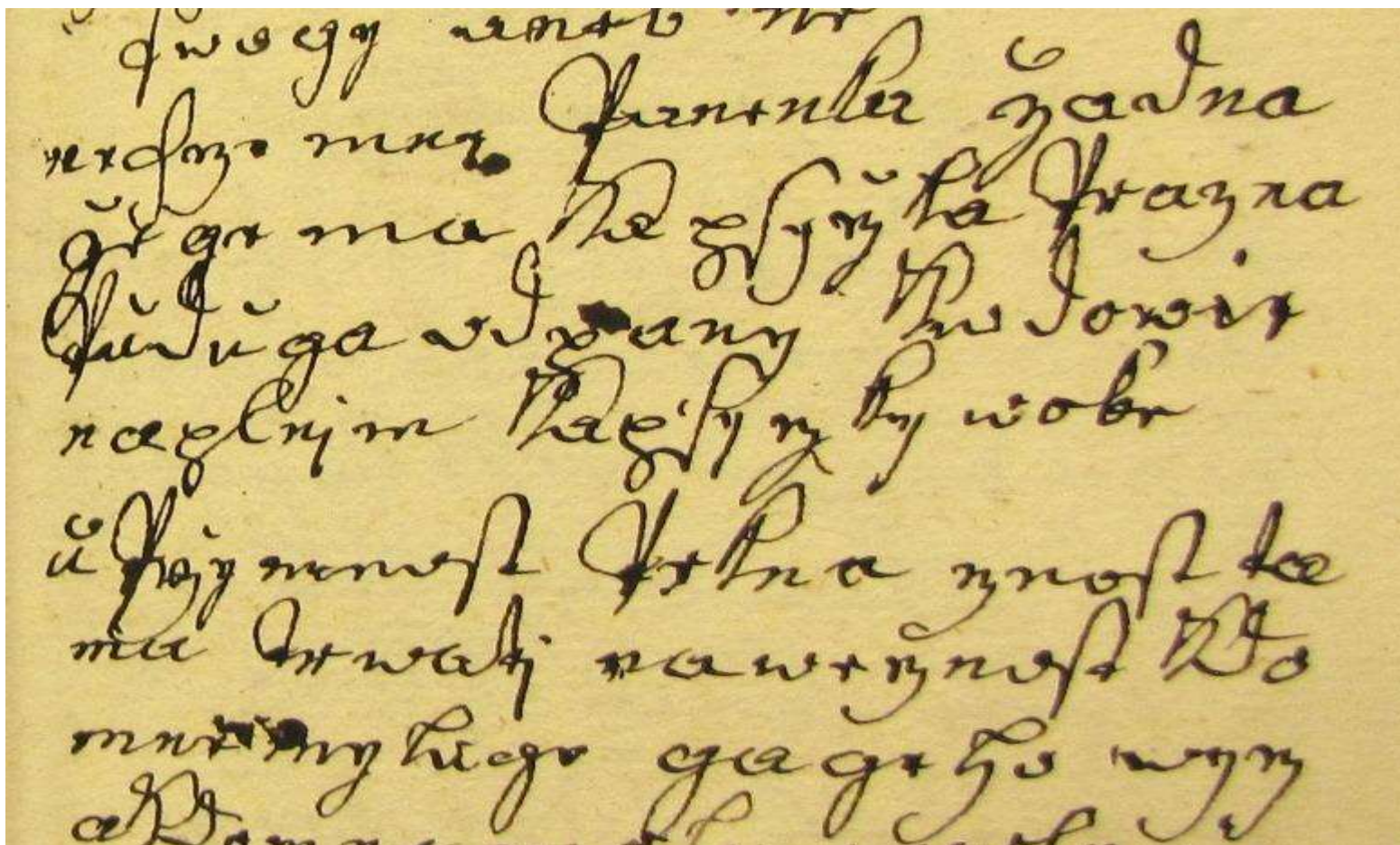

PROPITÝ INKOUST

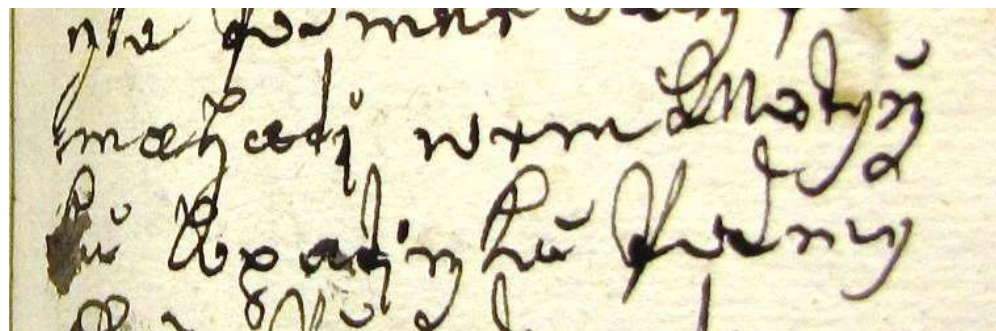
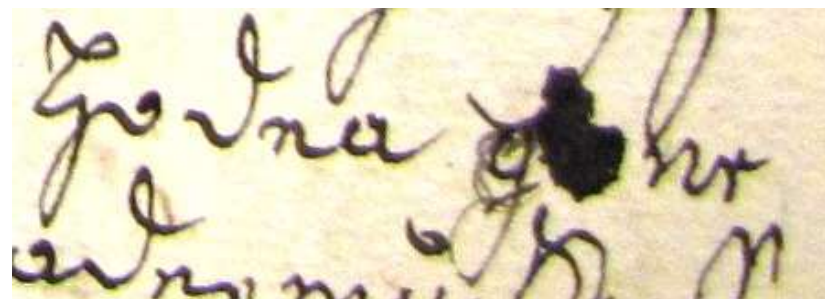
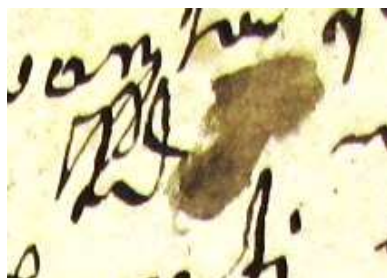
INKOUSTOVÉ SKVRNY

a) mimo text

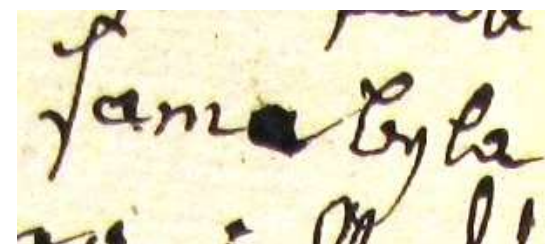
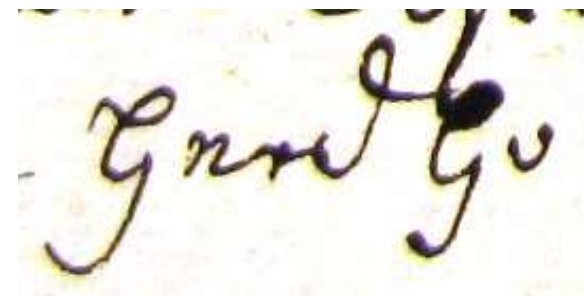
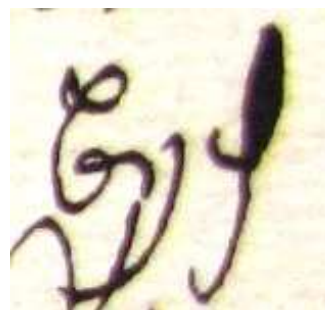
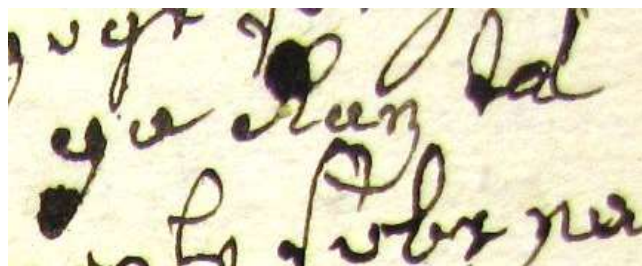
INKOUSTOVÉ SKVRNY

b) v textu – s vlivem na čitelnost

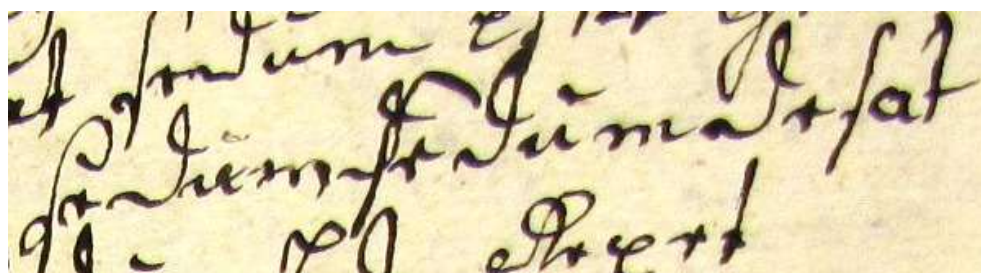
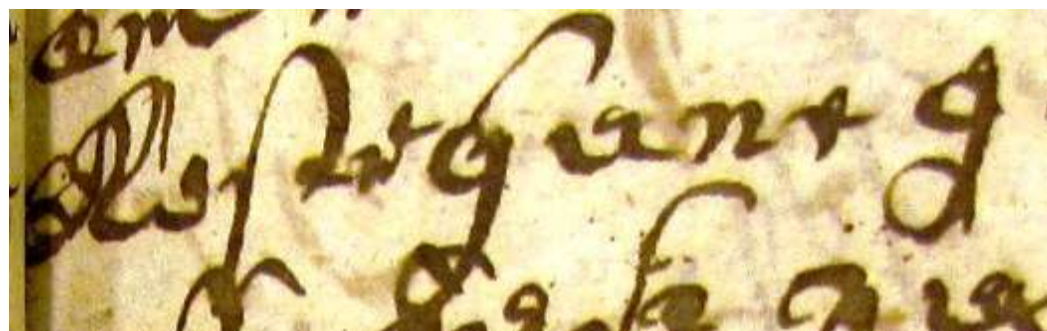
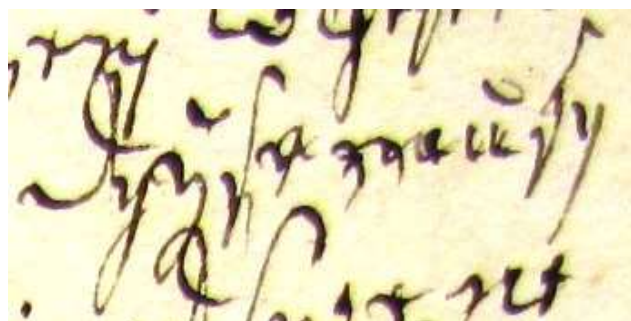
INKOUSTOVÉ SKVRNY

c) v textu – bez vlivu na čitelnost

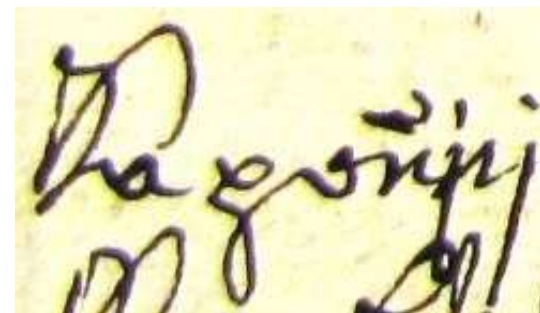
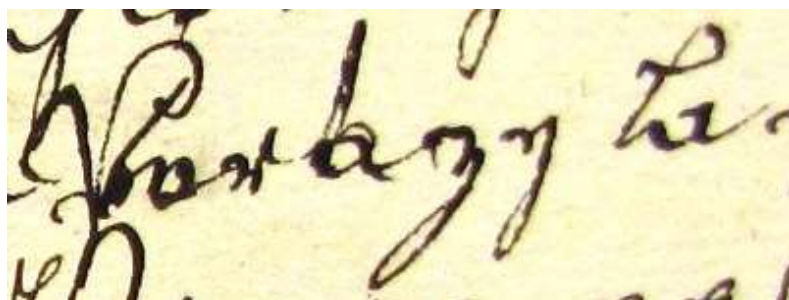
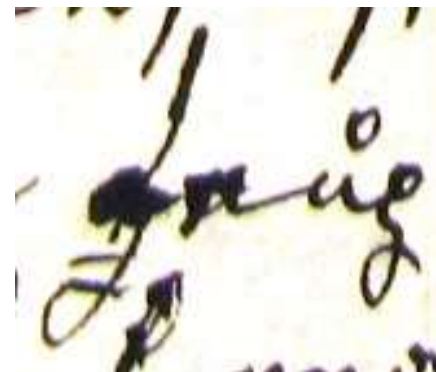
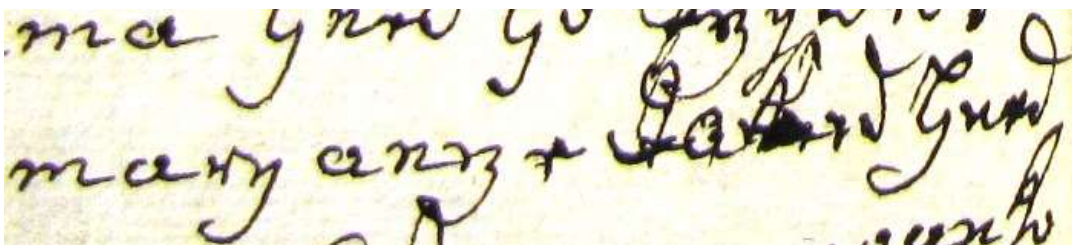
OPRAVY A PŘEPISY

a) okamžité přepisy – jedno písmeno

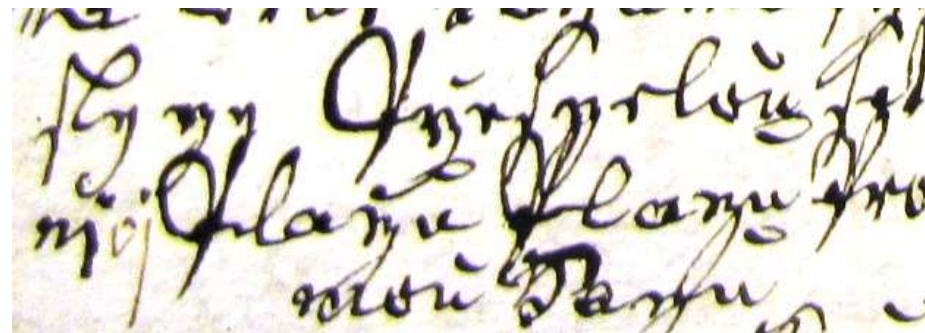
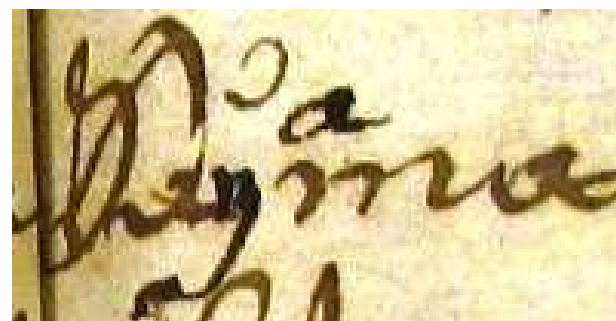
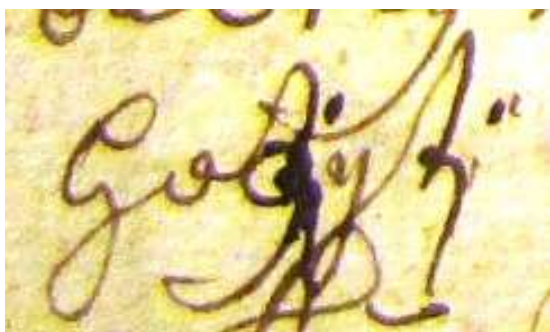
OPRAVY A PŘEPISY

a) okamžité přepisy – více oprav

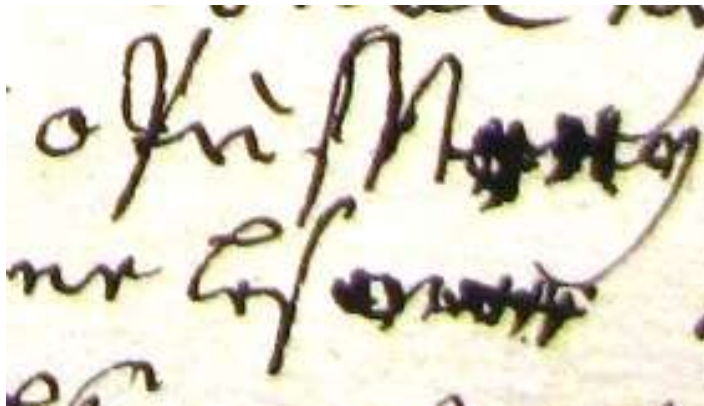
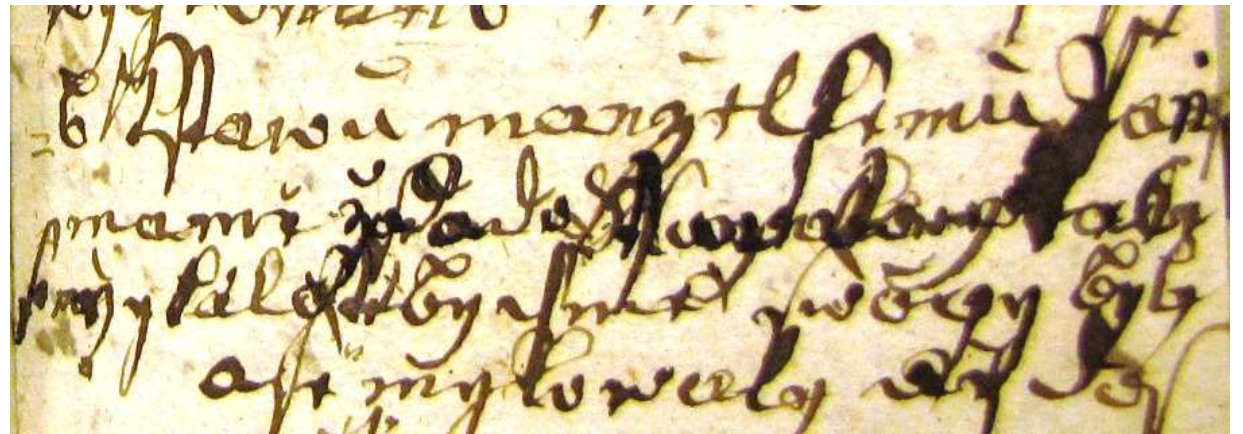
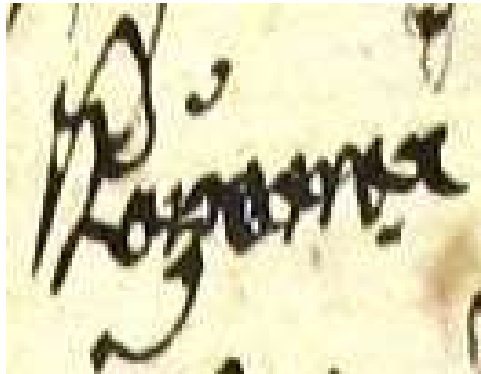

OPRAVY A PŘEPISY

b) s odstupem

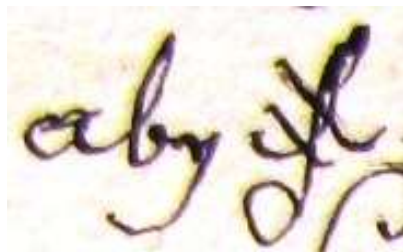

PŘEPISY PŘES NEČITELNÝ TEXT

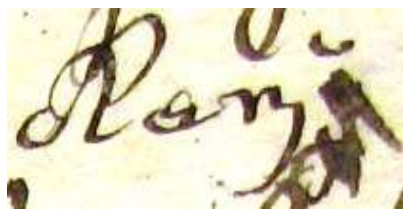

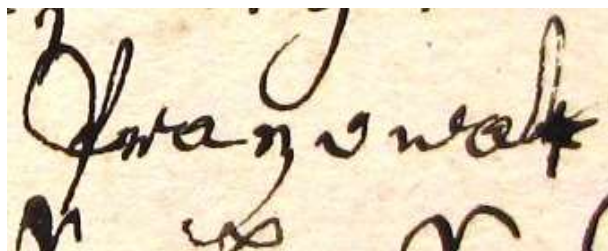
ŠKRTY

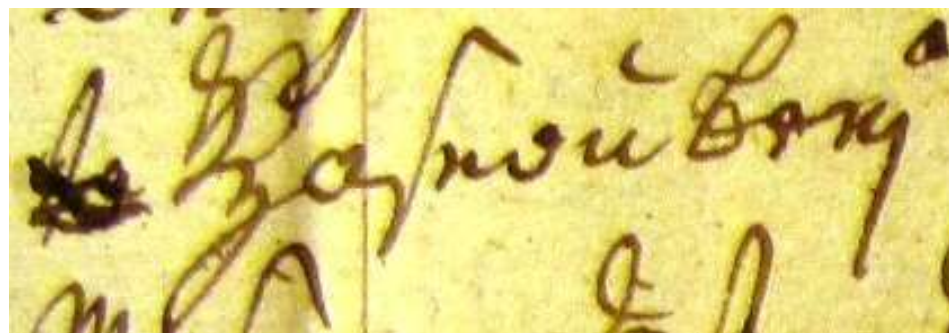
aby fl

Romy

Dvanáct

zajímavý

LITERATURA

Bílý, F.: *Korespondence a zápisy Františka Ladislava Čelakovského 1 (Dopisy z let 1819-1829)*. Praha: Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1907)

Nejedlý, P.: *Ke gramatickým charakteristikám folklorního písňového jazyka*. In: *Bohemica Olomucensia* 13, 2021, č. 2 – Linguistica.

Markl, J.: *Nejstarší sbírky českých lidových písní*. Praha: Supraphon, 1987.

Bartoš, F. M.: *Soupis rukopisů Národního musea v Praze*. Svazek I. Praha: Melantrich, 1926.

Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce 2/I H–J. Praha: Nakladatelství Academia, 1993.

Slovník českých spisovatelů. Praha: Československý spisovatel, 1964.

Děkujeme za pozornost.

Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR, v. v. i.